

شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى

پەسىللىك ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنال

2007 - يىللىق 1 - سان (ئومۇمىي 102 - سان)

تەھرىر ھەيئەتلىرى مۇدىر ھەيئەت:

ئابدۇرازاق تۆمۈر مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتلىرى:

ئابدۇرازاق سايىم، گوتەيشەن ھەيئەتلىرى: ئاۋۇت توختى، ئابدۇشۈكۈر تۇردى، تاھرىجان مۇھەممەد، ئارىسلان ئابدۇللا، ئابلىكىم ھەسەن، ئادىل خالىق، ئابلەت نۇردۇن، ئىسلامجان شېرىپ، ئابدۇرېھىم خالىق، نۇرمۇھەممەت توختى، ھەبىۋىلا ئابدۇسالام، پەرھات جىلان

باش كاتىپ: ئابلىز مامۇت

باش مۇھەررىر:

ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل مۇھەررىر:

ئابلىز مامۇت

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى:

پەرھات غاپپار

ھەر پەسىلنىڭ دەسلەپكى ئېيىنىڭ 5 - كۈنى نەشرىدىن چىقىدۇ

بۇ ساندا

سىياسى - نەزەرىيە، قانۇن تەتقىقاتى

ئىناق جەمئىيەت بەرپا قىلىشتا ئەخلاقنىڭ رولى ..... مۇساجان ئابدۇشۈكۈر 1
جىنايى ئىشلار قانۇنىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش — ئىناق جەمئىيەت بەرپا قىلىشنىڭ تۈپ كاپالىتى ..... ئازادەم سېلىم 4
دۆلىتىمىز قانۇنىدا خۇسۇسىي مۈلۈكنى قوغداشقا ئائىت بەلگىلىمىلەرنىڭ مۇكەممەللەشتۈرۈلگەنلىكى ھەققىدە ..... ئامانجان تىلىۋالدى 7

ئىقتىساد تەتقىقاتى

كارخانىلارنىڭ باج تېجەش ئۇسۇللىرى توغرىسىدا مۇلاھىزە ..... مەمتىمىن مۇسا 11
شەھەر ئىنسانشۇناسلىقى ھەققىدە چۈشەنچە ..... ئابدۇقەييۇم مىجىت 14

تارىخ تەتقىقاتى

قاراخانىيلارنىڭ ئەجدادلىرى ھەققىدىكى رىۋايەت توغرىسىدا تارىخىي شەرھ ..... خۇاتاۋ 19
يەنە قاراخانىيلارنىڭ قورغۇچىلىرى ئۈستىدە تەتقىقات ..... ئەلى غوپۇر 30
19 - ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىكى كورلا تارىخى توغرىسىدا ..... غالىپ بارات ئەرك 40
يىپەك يولىدىكى مۇھىم ئۆتكەل — بەدەلئارت ..... خۇجا نىيار يوللۇغ 49
موللا مۇسا سايرامى ۋە ئۇيغۇر تارىخشۇناسلىقى ..... ئابدۇرەئوپ تەكلىماكانى 54

مەدەنىيەت، دىن تەتقىقاتى

ئۇيغۇر يېزىقلىرىنىڭ تەرەققىيات تارىخىنى تەتقىق قىلىشقا دائىر بىر قانچە مەسىلە ..... ئابدۇرازاق سايىم 59
ئىككى خىل ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتتىكى «رەھىمدىللىك» ئۇقۇمى ھەققىدە ..... ئابلىكىم ئالاۋدۇن 66
«تۈركىي تىللار دىۋانى» نىڭ قىممىتى توغرىسىدا قىسقىچە بايان ..... يولۋاس مۇھەممەدئىمىن 71

شامانزىم ۋە ئۇنىڭ تۈپ ئالاھىدىلىكلىرى توغرىسىدا ..... ئابلىمىت ئۆمەر 78
زورۇئاستېر دىنىنىڭ غەربىي يۇرتقا تارقىلىشى ۋە ئۇنىڭ تەسىرى .....
نۇرمۇھەممەد توختى كۈنەستېگىن ھەزرىتى ئەلى ياسىن 87

تىل - ئەدەبىيات تەتقىقاتى

ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلى دېئالكتىشۇناسلىقى تەتقىقاتىدىكى بەزى نەزەرىيىۋى مەسىلىلەر ..... كۈرەش ناھىر 95
ئۇيغۇرلارنىڭ تارىخىي قوشاقلىرىدىكى خەنزۇچە سۆز-ئاتالغۇلار توغرىسىدا ..... ئابدۇرىشىت ھېلىمھاجى 103
يۈسۈپ خاس ھاجىپ، ئېراسمۇس ۋە ماكىياۋېللى: ھۆكۈمرانلار ئۈچۈن كۆرسەتمىلەر .... ئەكبەر ئەمەت 109
يېڭى دەۋر ئۇيغۇر ياش يازغۇچىلىرىنىڭ ۋەكىللىك ئەسەرلىرى ئۈستىدە قىسقىچە تەھلىل .....
ئابدۇۋەلى ئابدۇكېرىم 114
ئۇيغۇر ئېغىز ئەدەبىياتى مىراسى — مەدداھلىق ئۈستىدە دەسلەپكى ئىزدىنىش .....
مەمەتجان ئابدۇقادىر رىزۋانگۈل تۈسىيىت 117
يەكەن خەلق قوشاقلىرى ۋە ئۇنىڭ ئالاھىدىلىكى توغرىسىدا ..... غۇنچەم ئەخمەت 123

ئاپتورلار سەمگە:

زۇرنىلىمىزغا ماقالە ئەۋەتمەكچى بولسىڭىز، تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىڭ:

1. زۇرنىلىمىزغا ئەۋەتىلگەن ماقالىلەرنىڭ سانى كۆپ، راسخوت ۋە ئادەم كۈچى چەكلىك بولغاچقا، ماقالە قايتۇرۇلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ كۆپىيە ساقلىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز.
2. ئاپتورلارنىڭ ماقالىنى كومپيۇتېر (ئەل كاتىپ سىستېمىسى) دا ئۇرغۇزۇپ، يۇمشاق دېسكىسى بىلەن بىللە ئەۋەتىپ بېرىشىنى ياكى ئېلېكترونلۇق پوچتا يوللانمىسى (zzsabliz@56.com) غا يوللىشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز.
3. ئالاقىلىشىشقا قۇلايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ ئادرېس ۋە تېلېفون نومۇرىنى ماقالىغا تولۇق، ئېنىق يېزىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. خىزمىتىمىزگە ماسلاشقايسىزلەر!
ماقالە ئەۋەتىڭ! مۇشتەرى بۇلۇڭ!

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى» زۇرنىلى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

ئېلان تىجارىتى گۇۋاھنامىسى نومۇرى: 6500006000035

تەھرىر ھەيئەتلەر
مۇدىر ھەيئەت:
ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتلەر:
ئابدۇرازاق سايىم، گوتەيشەن

ھەيئەتلەر: ئاۋۋۇت توختى،
ئابدۇشۈكۈر تۇردى،
تاھىرجان مۇھەممەد،
ئارسلان ئابدۇللا، ئابلىكىم
ھەسەن، ئادىل خالىق،
ئابدۇل نۇردۇن، ئىسلامجان
شېرىپ، ئابدۇرېھىم خالىق،
نۇرمۇھەممەت توختى،
ھەبىبۇللا ئابدۇسالام،
پەرھات جىلان

باش كاتىپ: ئابدۇل مامۇت

باش مۇھەررىر:
ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل
مۇھەررىر: ئابدۇل مامۇت

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي
تەھرىرى: دىلارە خەمىت
ھەر پەسىلنىڭ دەسلەپكى
ئېيىنىڭ 5 - كۈنى نەشرىدىن
چىقىدۇ

بۇ ساندا

سىياسىي ، ئىقتىساد تەتقىقاتى

ئۇلۇغ قۇرۇلۇشنىڭ يېڭى پروگراممىسى..... ئاۋۋۇت توختى 1
جەنۇبىي شىنجاڭدىكى نامرات رايونلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىدىكى غەيرىي
ئىقتىسادىي توسالغۇلار ئۈستىدە تەھلىل ..... ئابدۇغەپنى ئۆمەر 6
پۇقراۋى ئىگىلىكنىڭ شىنجاڭ خەلق ئىگىلىكىگە قوشقان تۆھپىسى توغرىسىدا
..... ھاجىم مۇھەممەد ئىمىن 12

تارىخ تەتقىقاتى

قىزىل مىڭئۆيىنىڭ يىل دەۋرى توغرىسىدىكى تەتقىقاتلار ۋە C14 ئارقىلىق
تۆلچەپ بېكىتىلگەن سانلىق مەلۇماتلارنىڭ قوللىنىلىشى ..... خو شۇيچۇ 17
تارىخ تەتقىقاتى بىلەن ئەدەبىي ئىجادىيەت سەپىرىدە نۇر چاچقان ھايات
..... ۋۇ فۇخۇەن 28
ۋۇ جۇڭشىننىڭ شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ رەئىسلىكىدىن قالدۇرۇلىشى ھەققىدە
تەھلىل ..... ماخمۇت ئابدۇۋېلى 33
قەدىمىي شەھەر بېشبالىقنىڭ غەربىي يۇرت تارىخىدا ئوينىغان رولى ھەققىدە
..... غايبىيار روزى بېشبالىقى 40
يەكەن خانلىقىنىڭ ئەمەل تۈزۈمى ..... نۇرۇللا مۇسىن يۇلغۇن 46

مەدەنىيەت ، دىن تەتقىقاتى

«رامايانا» ئېپوسىنىڭ قەدىمكى ئۇيغۇر تىلىدىكى پارچىلىرى ۋە ئۇنىڭدىكى «نورۇز»
غا ئائىت ئۇچۇرلار توغرىسىدا ..... ئەنۋەر مەتسەيدى 51
خوتەندىكى مەدەنىيەت يادىكارلىق ئىزلىرى ..... ئابىشەمگۈل ئابدۇرېشىت 58
«قۇتادغۇبىلىك» تىكى ئاكتىۋال تېمىلار ھەققىدە مۇھاكىمە
..... ئەشرەپ ئابدۇللا قۇتزات 63
ئېلان ۋە مىللىي مەدەنىيەت ئەنئەنىسى ..... ئابلىكىم نۇرمەمەت 76
سىرتقى مەدەنىيەتنىڭ ئۇيغۇر ئۆرپ - ئادىتىگە كۆرسەتكەن تەسىرى
..... روشەنگۈل ئابدۇكېرىم 81
ئىسلام دىنىنىڭ مائارىپ قارىشى توغرىسىدا دەسلەپكى ئىزدىنىش ... خالىدە ئىسلام 84

ئەدەبىيات ، تىل تەتقىقاتى

- 88 ئۇيغۇر ئەدەبىياتى تارىخى تەتقىقاتىدىكى زور نەتىجە ..... شاۋكەت ئېلاخۇن
- 92 «قابۇسنامە» بىلەن «سەدىقنامە» توغرىسىدا سېلىشتۇرما تەھلىل ..... خەيرىگۈل ياقۇپ
- 99 مودېرنىزم ئەدەبىياتىنىڭ ئۇيغۇر ئەدەبىياتىغا كۆرسەتكەن تەسىرى ..... ئىمام موللاخۇن
- 104 رىزۋانگۈل يۈسۈپ ئىجادىيىتىدىكى بەزى ئالاھىدىلىكلەر توغرىسىدا ..... گۈلشەن بەسىر
- ..... جەمئىيەت ۋە پەن-تېخنىكا تەرەققىياتى بىلەن ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل-يېزىقىنىڭ مۇناسىۋىتى .....
- 110 ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلىغا چەتتىن كىرگەن سۆزلەرنىڭ قوبۇل قىلىنىش يوللىرى ۋە شەكىللىرى ھەققىدە ..... غەيرەت ئابدۇرەھمان ئوزغار
- 117 مائارىپنىڭ زامانىۋىلىشىشى ۋە مىللىي تىل-يېزىقنىڭ ئۇچۇرلىشىشى ھەققىدە قىسقىچە مۇھاكىمە ..... ئېزىجان ھەسەن
- 123 پازىلجان مەمەتتۇرسۇن .....

ئاپتورلار سەھىگە :

ژۇرنىلىمىزغا ماقالە ئەۋەتمەكچى بولسىڭىز تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىڭ:

1. ژۇرنىلىمىزغا ئەۋەتىلگەن ماقالىلەرنىڭ سانى كۆپ، راستخوت ۋە ئادەم كۈچى چەكلىك بولغاچقا ماقالە قايتۇرۇلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ كۆپىيە ساقلىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز.
  2. ئاپتورلارنىڭ ماقالىلەرنى كومپيۇتېر (ئەل كاتىپ سىستېمىسى) دا ئۇرغۇزۇپ، يۇمشاق دېسكىسى بىلەن بىللە ئەۋەتىپ بېرىشىڭلارنى ياكى ئېلېكترونلۇق پوچتا يوللانمىسى (zszabliz@56.com) غا يوللىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.
  3. ئالاقىلىشىشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ ئادرېسى ۋە تېلېفون نومۇرىنى ماقالىغا تولۇق، ئېنىق يېزىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. خىزمىتىمىزگە ماسلاشقايسىزىلەر!
- ماقالە ئەۋەتىڭ! مۇشتەرى بولۇڭ!

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى» ژۇرنىلى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى

پەسىللىك ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنال 2007-يىللىق 3-سان (ئومۇمىي 104-سان)

تەھرىر ھەيئەتلىرى مۇدىر ھەيئەت: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتلىرى: ئابدۇرازاق سايمىم، گوتەيشەن

ھەيئەتلىرى: ئاۋۇت توختى، ئابدۇشۈكۈر تۇردى، تاھىرجان مۇھەممەد، ئارسلان ئابدۇللا، ئابلىكىم ھەسەن، ئادىل خالىق، ئابلەت نۇردۇن، ئىسلامجان شېرىپ، ئابدۇرېھىم خالىق، نۇر-مۇھەممەت توختى، ھەبىبۇللا ئابدۇسسالام، پەرھات جىلان

باش كاتىپ: ئابلەت مامۇت باش مۇھەررىر: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلەت مامۇت بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى: مۇھەممەدجان مۆمىن

ھەر پەسىلنىڭ دەسلەپكى ئېيىنىڭ 5-كۈنى نەشرىدىن چىقىدۇ

بۇ ساندا

سىياسىي، قانۇن، ئىقتىساد تەتقىقاتى

- رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئىناق جەمئىيەت بەرپا قىلىشتىكى رولى ھەققىدە مۇلاھىزە ..... ئابدۇرازاق سايمىم 1
- سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇشتا ئەھمىيەت بېرىشكە تېگىشلىك بىر نەچچە مەسىلە ..... ئابلەت مامۇت 7
- ئاجرىشىش دېپوللىرىدىكى ئورتاق مۈلۈكنىڭ تۈرلىرى ۋە ئۇنى بىر تەرەپ قىلىش توغرىسىدا ..... فېردۇن پەتتار 12
- مەمۇرىي دەۋادىكى ئىجرائىي توختىتىلماسلىق پىرىنسىپى توغرىسىدا قىسقىچە مۇلاھىزە ..... گۈلزار روزى 20
- زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭ جىنايىتى ئىشلار دېپوللىرىدىكى قانۇنىي ئورنى ھەققىدە ..... ئىلىيار ئابلەت 25
- مالىيە باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش توغرىسىدا ..... ئامىنە قاسىم 29

تارىخ تەتقىقاتى

- گومىنداڭ كۈچلىرىنىڭ شىنجاڭدا زورىيىشى ۋە ئاجىزلىشىشى توغرىسىدا ..... ۋاڭ جۇڭشىن 32
- 20-ئەسىردىكى قارا شەھەر ۋىلايىتى ۋە كورلا ۋىلايىتىنىڭ ئەھۋاللىرى ھەققىدە ..... غالىپ بارت ئەرك 40
- قوچۇ ئۇيغۇر خانلىقىنىڭ قول-ھۈنەرۋەنچىلىك سەنئىتى توغرىسىدا ..... مۇھەممەدجان مۆمىن 50
- ئىدىقۇت خاقانى بارچۇق ئارت تېكىننىڭ چىڭگىزخانغا بەيئەت قىلىشى ۋە ئۇنىڭ تارىخىي ئەھمىيىتى توغرىسىدا ..... بۇئايشەمگۈل ھاجى 57
- ساكلاردا تارىخشۇناسلىقنىڭ دەسلەپكى بىخلىرى .. ئەخمەت مۆمىن تارىمى 61

مەدەنىيەت، دىن تەتقىقاتى

- جۇڭگو ئەنئەنىۋى پەلسەپىسىدىكى «بارلىق» بىلەن «يوقلۇق» ئۇقۇمى ھەققىدە ..... ئابلىكىم ئالاۋۇدۇن 64

ئۇيغۇرلارنىڭ ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىنىڭ قىممىتى ۋە ئۇنىڭغا ۋارىسلىق قىلىشنىڭ ئەھمىيىتى..... تۇرنىسا روزى 72
ئاپپاق خوجا ھەققىدە بىر نەچچە ئېغىز سۆز..... ئەخمەتجان ھەسەن 80

ئەدەبىيات ، تىل تەتقىقاتى

- 87 «دىۋانۇ لۇغاتىت تۈرك» نىڭ ھەر خىل تىللاردىكى تەرجىمە نۇسخىلىرى ھەققىدە..... كۈرەش تاھىر
- 93 ئۇيغۇر تىلىدىكى «بەلكى» ، «بەلكىم» سۆزلىرى ھەققىدە..... رسالەت توختى
- 96 ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتشۇناسلىقى ھەققىدە..... كېرىمجان ئابدۇرېھىم
- ئۇيغۇر تور ئەدەبىياتىنىڭ شەكىللىنىشى ۋە ئۇنىڭ بۈگۈنكى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ تەرەققىياتىغا بولغان تەسىرى..... ياسىن ئېلى
- 103 «تۈركىي تىللار دىۋانى» نىڭ ئىلھام مەنبەلىرىدە «قۇتادغۇبىلىك» نىڭ ئورنى..... ئەلانۇر يۈسۈپ ھاجى
- 110 سەئىددىن كاشغەرنىڭ ھاياتى توغرىسىدا..... خەلچەم مۇھەممەد
- 113 شىنجاڭدىكى ئۇيغۇر ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئۆزىگە خاس شەخسىيەت ئالاھىدىلىكى توغرىسىدا
- 115 ئادىل ئابلىز مەغپىرەت كەنجى
- 122 تور مۇھىتىدىكى كىتاب-ماتېرىياللارنى باشقۇرۇش ھەققىدە..... مېھرىگۈل مامۇت

ئاپتورلار سەھمىگە :

- ژۇرنىلىمىزغا ماقالە ئەۋەتمەكچى بولسىڭىز تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىڭ :
1. ژۇرنىلىمىزغا ئەۋەتىلگەن ماقالىلەرنىڭ سانى كۆپ ، راستخوت ۋە ئادەم كۈچى چەكلىك بولغاچقا ماقالە قايتۇرۇلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ، ئاپتورلارنىڭ كۆپىيە ساقلىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .
  2. ئاپتورلارنىڭ ماقالىلەرنى كومپيۇتېر (ئەل كاتىپ سىستېمىسى) دا ئۇرغۇزۇپ ، يۇمشاق دېسكىسى بىلەن بىللە ئەۋەتىپ بېرىشىڭلارنى ياكى ئېلېكترونلۇق پوچتا يوللانمىسى (zzsabliz@56.com) غا يوللىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز .
  3. ئالاقىلىشىشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن ، ئاپتورلارنىڭ ئادرېس ۋە تېلېفون نومۇرىنى ماقالىغا تولۇق ، ئېنىق يېزىشىنى ئۈمىد قىلىمىز . خىزمىتىمىزگە ماسلاشقايسىزلىرى !
- ماقالە ئەۋەتىڭ! مۇشتەرى بولۇڭ!

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى» ژۇرنىلى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى

پەسىللىك ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنال 2007 - يىللىق 4 - سان (ئومۇمىي 105 - سان)

تەھرىر ھەيئەتلەر مۇدىر ھەيئەت: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتلەر: ئابدۇرازاق سايىم، گوتەيشەن

ھەيئەتلەر: ئاۋۇت توختى، ئابدۇشۈكۈر تۇردى، تاھىرجان مۇھەممەد، ئارسلان ئابدۇللا، ئابلىكىم ھەسەن، ئادىل خالىق، ئابلەت نۇردۇن، ئىسلامجان شېرىپ، ئابدۇرېھىم خالىق، نۇر-مۇھەممەت توختى، ھەبىبۇللا ئابدۇسالام، پەرھات جىلان

باش كاتىپ: ئابلىز مامۇت باش مۇھەررىر: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز مامۇت بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى: رەشەد مامۇت

ھەر پەسىلنىڭ دەسلەپكى ئېيىنىڭ 5- كۈنى نەشرىدىن

بۇ ساندا

سىياسىي نەزەرىيە ، قانۇن تەتقىقاتى

- دىننىڭ جەمئىيەت ئىناقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتتىكى ئىجابىي رولىنى جارىي قىلدۇرايلى..... يې شياۋۋىن 1
- ئىلمىي تەرەققىيات قارىشى بىلەن ئىناق جەمئىيەت بەرپا قىلىشنىڭ ئىچكى بىرلىكى توغرىسىدا..... تۇرسۇنگۈل رەھىمىنۇللا 9
- مەمۇرىي جەھەتتىن ئەركىن ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە ئۇنى توغرا يۈرگۈزۈش توغرىسىدا ..... روشەنگۈل مەجىت 12
- ئاپتونوم رايونىمىزدا دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش توغرىسىدا ..... رىشات ھەسەن 16

تارىخ تەتقىقاتى

- ئوتتۇرا ئاسىيانىڭ ئىپتىدائىي مەدەنىيىتى ۋە ئىپتىدائىي ئاھالىلىرى توغرىسىدا ..... لەن چى 21
- ئېقتالىتلار ۋە ئابدالار ..... ئەلى غوپۇر 29
- مىنگونىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە شىنجاڭدا ئامېرىكا كونسۇلخانىسىنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە ئامېرىكىلىقلارنىڭ شىنجاڭدىكى پائالىيىتى ..... ماخمۇت ئابدۇۋېلى 36
- ئاپپاق خوجا ھەققىدە بىر نەچچە ئېغىز سۆز (داۋامى) ..... ئەخمەتجان ھەسەن 44

مەدەنىيەت تەتقىقاتى

- مىللىي ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتكە قانداق مۇئامىلە قىلىش توغرىسىدا ..... مۇزەپپەر مۇھەممەد 51
- شىنجاڭدىكى ئەل ئىچى مۇزىكا-ئۇسسۇل مەدەنىيىتىنى قوغداش ۋە ئۇنىڭغا ۋارىسلىق قىلىش ھەققىدە ..... تەلئەت تۇردى 55
- غەيرىي ماددىي مەدەنىيەت مىراسى دولان مەشرەپ مۇقاملىرىنى قوغداش ئەھۋالى ۋە ساقلىنىۋاتقان بەزى مەسىلىلەر توغرىسىدا ..... ھەبىبۇللا ئابدۇسالام 60
- ئۇيغۇر تىلىدىكى كىيىم-كېچەككە ئائىت سۆزلەرنىڭ ماقالى-تەمسىللەردىكى مەدەنىيەت مەنبەسى ..... ئېرزىجان ھەسەن 67

ئاياللارنىڭ پسخىك ساغلاملىقى ۋە ئۇنىڭ ئۇتۇق قازىنىش بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى توغرىسىدا ... ئالىنۇر ئابلىز 73

تىل تەتقىقاتى

- ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل تەتقىقاتى خىزمىتىنى يۇقىرى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشتىكى بىر قانچە مەسىلە ..... ئابدۇرازاق تۆمۈر 78
- كاتالوگ ۋە «ئۇيغۇرچە نەشر قىلىنغان ئەسەرلەر كاتالوگى» ھەققىدە ..... غەيرەت ئابدۇراخمان ئوزغار 83
- تېلېۋىزىيە تىلىدا كۆرۈلۈۋاتقان بەزى مەسىلىلەر توغرىسىدا ..... يارى ئەبەيدۇللا 90
- قوش تىل تەربىيىسىنىڭ ئەھمىيىتى ۋە ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ..... ئايشەمگۈل ئابدۇرىشىت 95

ئەدەبىيات تەتقىقاتى

- ھىرقەتنىڭ «مۇھەببەتنامە ۋە مېھنەتكامە» داستانىدىكى مۇھەببەت قارشى توغرىسىدا ... ت. ساۋۇت خ. بەكرى 99
- ئۇزاق ئۆتمۈش تارىخىمىزنىڭ گۈزەل بەدىئىي سۈرىتى ..... شاۋكەت ئېلاخۇن 106
- ئەپسانە-رېۋايەتلەردە ئىپادىلەنگەن ئاياللار ئوبرازىدىكى پەرق ۋە ئۇلاردىكى ئاياللىق قاراش ھەققىدە قىسقىچە مۇلاھىزە ..... گۈلشەن بەسر 112
- خالدە ئىسرائىل ئۇيغۇر ئاياللار ئەدەبىياتىنىڭ پەخرى ..... ئارزىنگۈل تۇراپ 117
- بالىلارنىڭ ئۇتۇق قابىلىيىتىنى ئۆستۈرۈش ھەققىدە ..... ئادالەت سۇلتان 120
- ئارخىپ باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ ھازىرقى تەرەققىيات يۈزلىنىشى ھەققىدە ..... قەلبىنۇر ئەزىز 123
- ئاپتورلار سەمگە :**

زۇرنىلىمىزغا ماقالە ئەۋەتمەكچى بولسىڭىز تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىڭ :

1. زۇرنىلىمىزغا ئەۋەتىلگەن ماقالىلەرنىڭ سانى كۆپ، راستخوت ۋە ئادەم كۈچى چەكلىك بولغاچقا ماقالە قايتۇرۇلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ كۆپىيە ساقلىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز.
2. ئاپتورلارنىڭ ماقالىلەرنى كومپيۇتېر (ئەل كاتىپ سىستېمىسى) دا ئۇرغۇزۇپ، يۇمشاق دېسكىسى بىلەن بىللە ئەۋەتىپ بېرىشىڭلارنى ياكى ئېلېكترونلۇق پوچتا يوللانمىسى (zzsabliz@163.com) غا يوللىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

3. ئالاقىلىشىشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ ئادرېس ۋە تېلېفون نومۇرىنى ماقالىغا تولۇق، ئېنىق يېزىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. خىزمىتىمىزگە ماسلاشقايسىزىلەر!

ماقالە ئەۋەتىڭ! مۇشتەرى بولۇڭ!

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلىرى» زۇرنىلى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى